

Instuderingsfrågor till provet ”Råvaror blir produkter”

Ta hjälp av dessa instuderingsfrågor när du tränar till provet. Svara på frågorna med hjälp av boken och anteckningar från lektionerna. Provet kommer bestå av både frågor om det material som du har gjort en fördjupningsuppgift om och generella frågor till området. Tänk på att du behöver kunna svara utvecklat för att nå de högre betygen.

Frågor du ska kunna svara på om ditt material:

1. Vilken är huvudråvaran till produkten och hur utvinns den?

2. Hur förädlas råvaran till materialet?

3. Vilka viktiga egenskaper har materialet?

4. Vad används materialet till i samhället?

5. Hur kan materialet återvinnas och återanvändas?

6. Vad finns det för nackdelar och fördelar med materialet ur ett miljöperspektiv?

Generella frågor till området:

7. Vad är en råvara? Förklara och ge exempel.

8. Vad är en produkt? Förklara och ge exempel.

9. Förr var kläder gjorda av endast en råvara som t ex ull, lin eller skinn. Varför är många kläder idag gjorda av flera olika material. Varför är det så?

10. Många kläder idag är tillverkade av syntetiskt material. Förklara vad det är, varför det används och ge exempel.

11. Varför kan det i framtiden bli brist på vissa råvaror? Förklara och ge exempel.

12. Vad kan vi göra för att förhindra att det blir brist på vissa råvaror?

13. Hur påverkas miljön av vår konsumtion av råvaror?

14. Förklara skillnaden mellan att återvinna och att återanvända. Ge exempel till begreppen.

15. Varför ska man återvinna och återanvända material?

16. Vad menas med cirkulär ekonomi?

17. Vad gör man med det material som inte går att återvinna eller återanvända?

Svar på E-nivå

7. Ett material eller ämne som vi tar från naturen, t ex trä, bomull, järn, sand.
8. Något som vi tillverkar av råvaror, t ex papper, kläder, konservburk.
9. Olika material ger olika egenskaper till klädesplagget.
10. Material som tillverkas genom en kemisk process, t ex polyester och akryl. Syntetiska material är oftast slitstarka och billiga att tillverka.
11. Vissa råvaror är inte förnybara eftersom det tar flera miljoner år att bildas nya, tex råolja och mineraler. Vi använder för mycket av dem.
12. Använda mindre av dem, hitta alternativa råvaror som är förnybara, återvinna och återanvända.
13. Om vi använder mer träd än vi hinner odla nya leder det till att viktiga ekosystem för växter och djur försvinner. Nedskräpning i naturen leder till att växter och djur skadas. Utsläpp vid tillverkning av nya produkter leder till ökad växthuseffekt vilket i sin tur leder till klimatförändringar och att ekosystem påverkas negativt.
14. Återvinna – när vi använder det material som finns och gör nya produkter av det istället för att ta nya råvaror från naturen. Återanvända – när de produkter som redan finns används igen, t ex kläder och andra prylar kan återanvändas genom att de skänks eller säljs till någon annan som har användning för produkten eller en lingonsyltsburk används till att förvara något annat när sylten är slut.
15. Spara på jordens resurser.
16. En cirkulär ekonomi innebär att så mycket som möjligt återanvänds, repareras och återvinns för att spara på naturens råvaror.
17. Bränns upp i ett värmekraftverk där energin i avfallet omvandlas till elektricitet och värme.